

IBD-Inflammatory Bowel Disease

kronisk irriteret mave-tarmkanal

Mave-tarm sygdomme er et af de mest almindelige problemer, der ses hos katte. De fleste perioder med opkast og diarre opstår pludseligt og går hurtigt i sig selv igen. Årsagerne er ofte godartede, såsom indtagelse af foder katten normalt ikke får, hårboller etc. Hos nogle patienter fortsætter symptomerne i længere perioder fra uger til måneder, og symptomerne kan komme og gå i perioder. Ved diagnose af IBD er det vigtigt at udelukke andre sygdomme, dette gøres ved blodprøver, afføringsprøver, biopsier, røntgen og ultralydsscanning. Nogle af de sygdomme, der forsøges udelukket er nyreproblemer, bugspytkirtelbetændelse, forøget skjoldbrugs-kirtelaktivitet, foderallergi, kræft, virus, obstruktion af tarmen, parasitter, *Ollulanus tricuspis*, en maveormeinfektion, *Helicobacter* infektion i maven (bakterieinfektion), tyktarmsbetændelse og lymfekræft i tarmene. Disse giver samme symptomer som IBD hos kat. Røntgen udelukker kræftknuder og obstruktion af tarmen, afføringsprøver kan fortælle, om der er bakterier, svampe eller parasitter i tarmkanalen. Ultralydsscanningen kan vise hvor tyk tarmvæggen er, og den kan vise lidt om, hvordan lever og bugspytkirtel har det. Blodprøver kan fortælle om alt er normalt, eller om der er forhøjelse af lever-, nyre- eller skjoldbrugs-kirtelværdier.

Symptomerne på IBD er opkast, diarre, vægt tab og ændring af appetit. En del katte vil komme af med deres afføring udenfor kattebakken, især hvis de har diarre. IBD er en samling af kroniske mave-tarm sygdomme, der er karakteriseret ved en forøget ansamling af inflammatoriske celler i mave- og tarmslimhinden. Inflammatoriske celler = hvide blodlegemer, er celler der normalt findes ved in-

fektion i kroppen, hvor de hjælper med at forsvare kroppen mod infektion af bakterier, svampe, parasitter og andet. Disse celler fører i det forøgede antal til en fortykkelse af tarmvæggen, og dette fører til nedsat absorption (optagelse af næringsstoffer) og nedsat mobilitet af tarmen, hvilket betyder nedsat tarmfunktion. En definitiv diagnose stilles ved en biopsi fra det afficerede (påvirkede) område i maven/tarmen. Dette kan gøres ved, at man åbner bugen på katten og tager et helt stykke af tarmen ud, eller ved at man medfører en kikkert ind i tarmen, og via denne tager en biopsi med en lille tang, der sidder på kikkerten. Med den sidste metode, er indgrebet ikke så stort som ved den første, men begrænsningen ved kikkertundersøgelsen er, at der kun tages prøve fra indersiden af tarmen.

Når diagnosen først er stillet, skal IBD kontrolleres, så den giver mindst mulig smerte og ubehag for katten. IBD kan ikke helbredes. Behandlingen skal stiles mod, at undgå komplikationer, såsom leverskade, fejlernæring, mavesår og i nogle tilfælde risiko for, at der senere udvikles kræft. Behandling: består af medicin og foderændring. Prednisolon, der er et binyrebarkhormon, bruges ofte samtidig med antibiotika og medicin, der dæmper kvalme. Prednisolon gives til at begynde med i en høj dosis, hvorefter den trappes gradvist ud. Omega 3 fedtsyrer bør tilsættes foderet, samtidig med et supplement af vitamin B. Katten skal have en allergi diæt eller en meget letfordøjelig diæt. Dette skyldes, at allergi mod visse proteiner, er mistænkt for at kunne udvikle sygdommen. Hvis allergi diæten ingen bedring har på symptomerne, kan en letfordøjelig diæt prøves, for at tarmen skal arbejde mindst muligt for at opta-

ge næringsstofferne. Nogle katte responderer desuden godt på et forøget fiberindhold i foderet, såsom græskar, psyllium (loppefrøskaller) og havreklid. Nogle taler for, at give rå kød, men dette er med risiko for at katten får voldsomme bakterieinfektioner fra kødet, og for fejlernæring. Dette skyldes, at kød alene ikke indeholder alt, hvad katten har brug for, med mindre man fodrer med hele foderemner, såsom hele rotter, mus og marsvin. Når behandlingen først er påbegyndt, fortsættes den ofte i 2-4 måneder, hvorefter det kan forsøges at trække katten ud af behandlingen. Hvis symptomerne kommer igen, genoptages behandlingen, men i nogle tilfælde kan sygdommen kontrolleres med foderet alene, efter første behandling. Nogle katte skal dog være på en lav dosis af binyrebarkhormon hele livet. Bivirkninger af binyrebarkhormonerne ses heldigvis ikke så ofte hos kattene som hos andre dyrearter.

Et nyt stof, der minder om binyrebarkhormonerne, men med færre bivirkninger, er for tiden ved at blive afprøvet som terapi for IBD hos kat. Stoffet hedder Entocort®.

Dyrlæge Rikke Nora
Rosenkvist Hansen
www.kongelundensdyreklinik.dk

